

ข้อเสนอการแก้ไขกฎหมายเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน
ของผู้ประกอบการที่พักในรูปแบบธุรกิจการแบ่งปัน
สำหรับนักท่องเที่ยวในประเทศไทย *

Legislative Amendment Proposal for Enhancing the
Competitiveness of Accommodation Providers in the
Sharing Economy for Tourists in Thailand

โชคชัย สุเวทวัฒนกุล¹, ปูน วิชชุไตรภพ², เมธัส ญัฐชัยพล³, และ เกศรา สุกเพชร^{4*}
Chokechai Suveatwatanakul¹, Poon Vichutripop², Matus Natchayaphon³,
and Kassara Sukpatch⁴

คณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์^{1,4}
วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์²
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์³

Graduate School of Tourism Management, National Institute of
Development Administration^{1,4}

International College Walailak University²

Faculty of Law Thammasat University³

Corresponding Author, Email: kassara.spatch@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ
ประกอบการอุตสาหกรรมที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน
กับการประกอบการรูปแบบธุรกิจการแบ่งปัน (Sharing economy) และเพื่อเสนอแนวทางการ

* ได้รับความเห็นชอบ: 9 สิงหาคม 2567; แก้ไขบทความ: 3 มกราคม 2568; ตีพิมพ์: 6 มกราคม 2568

Received: August 9, 2024; Revised: January 3, 2025; Accepted: January 6, 2025

ปรับปรุงกฎหมายเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการที่พักรูปแบบธุรกิจการแบ่งปัน (Sharing economy) สำหรับนักท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการจัดสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้แทนสมาคม ผู้ประกอบการในพื้นที่ ผู้ใช้บริการในพื้นที่ และผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย จำนวน 69 ท่าน ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ภูเก็ต ขอนแก่น และชลบุรี และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันเจ้าของที่อยู่อาศัยหลายประเภทนำที่อยู่อาศัยของตนมาให้บริการที่พักระยะสั้นผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ อย่างไรก็ตามแนวคิดดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาต่อผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมที่พักของประเทศไทยที่มีการจดทะเบียนดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายที่ยังคงต้องถูกควบคุมการดำเนินการและมีข้อกำหนดในการที่ต้องเสียภาษี ซึ่งต่างจากผู้ที่พักอาศัยของตนเข้ามาให้บริการผ่านเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยมีขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 หรือพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 รวมถึงกฎกระทรวง กำหนดประเภทและมาตรฐานในการประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 นอกจากนี้ยังเกิดความไม่เท่าเทียมทางการแข่งขันของผู้ประกอบการและความเสี่ยงของผู้บริโภคในการใช้บริการ ดังนั้นจึงควรแก้ไขกฎหมายเพื่อสนับสนุนธุรกิจที่พักระยะสั้นในรูปแบบเศรษฐกิจแบ่งปัน โดยปรับปรุงกฎกระทรวงให้ยืดหยุ่นสำหรับการนำบ้านและห้องชุดเข้าสู่ระบบ พร้อมเพิ่มมาตรการความปลอดภัยและระบบการยื่นขออนุญาตออนไลน์เพื่อลดความซับซ้อนและความล่าช้า ตลอดจนมีข้อเสนอในการเสริมสร้างบทบาทของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ให้มีบทบาทในการกำกับดูแลอุตสาหกรรมที่พัก เพื่อให้การพัฒนาธุรกิจที่พักระยะสั้นมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทการท่องเที่ยวสมัยใหม่ และสร้างการแข่งขันที่เป็นธรรมอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การแก้ไขกฎหมาย; ธุรกิจการแบ่งปัน; ความสามารถในการแข่งขัน; ผู้ประกอบการที่พัก

Abstract

This study aims to examine the legal issues related to the operation of the tourist accommodation industry and to propose legal reforms to enhance the competitiveness of accommodation operators within the sharing economy model

for tourists in Thailand. A qualitative research approach was employed, utilizing focus group discussions with 69 key informants, including representatives from associations, local operators, service users, and legal experts across the provinces of Chiang Mai, Phuket, Khon Kaen, and Chonburi. The data were analyzed using content analysis.

The findings revealed that various property owners provide short-term accommodations through online platforms. This situation creates challenges for registered accommodation operators who adhere to legal requirements and tax obligations under the Land Development Act B.E. 2000, the Condominium Act B.E. 1979, and the Ministerial Regulation on Hotel Business Categories and Operation Criteria B.E. 2008. Furthermore, it leads to unfair competition among providers and poses risks to consumers utilizing the services. Therefore, legal reforms are necessary to support short-term accommodation within the sharing economy. Recommendations include making ministerial regulations more flexible to include houses and condominiums, enhancing safety regulations, and streamlining the licensing process through an online system to reduce complexity and delays. Additionally, the study suggests empowering the Ministry of Tourism and Sports as the primary regulatory body to oversee the short-term accommodation sector, enhance operational efficiency, align with modern tourism dynamics, and ensure fair and sustainable competition within the industry.

Keywords: legislative amendment; sharing economy; competitiveness; accommodation providers

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินธุรกิจเพื่อก้าวเข้าสู่การดำเนินธุรกิจในยุค Digital Economy ที่มุ่งเน้นการนำความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้เพื่อข้ามข้อจำกัดทั้งรูปแบบการลงทุน และข้อจำกัดของพื้นที่ กลายเป็นก้าวกระโดดที่สำคัญที่ก่อให้เกิด

การพัฒนานวัตกรรมการดำเนินธุรกิจในรูปแบบใหม่ ๆ ที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในอดีตหลายรูปแบบ โดยหนึ่งในรูปแบบนวัตกรรมการดำเนินธุรกิจที่ได้รับความนิยมและกลายเป็นกระแสสำคัญ ได้แก่ ธุรกิจการแบ่งปัน (Sharing Economy) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการแบ่งปันสินทรัพย์ต่าง ๆ ที่ผู้ประกอบการมีอยู่ เช่น ที่พักและยานพาหนะ มาก่อให้เกิดรายได้ด้วยการใช้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอยู่ จนก่อให้เกิดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ขึ้นเป็นจำนวนมาก และก่อให้เกิดมูลค่าแก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา (Botsman & Rogers, 2010; Chomachaei, Gal-Or, Letizia, & Roma, 2024; Sundararajan, 2016)

ธุรกิจการแบ่งปันได้รับความนิยมอย่างมากในประเทศไทย อาทิ ธุรกิจ Airbnb อันเป็นตัวอย่างที่โดดเด่นของธุรกิจในรูปแบบธุรกิจการแบ่งปันที่มีบทบาทสำคัญในการให้บริการที่พักและการเดินทางสำหรับนักท่องเที่ยว และเติบโตจนมีที่พักให้บริการมากกว่า 4 ล้านแห่งกว่า 100,000 เมืองทั่วโลก โดยมีผู้ใช้งานมากกว่า 150 ล้านคนทั่วโลก ในปี 2021 และมีรายได้มูลค่ารวมกว่า 48.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งสะท้อนถึงความสำเร็จของโมเดลธุรกิจแบ่งปันในระดับโลก (Airbnb, 2021) กล่าวได้ว่า การเติบโตนี้เป็นการส่งเสริมศักยภาพในการแข่งขันของผู้ประกอบการรายย่อยที่สามารถเข้าสู่ตลาดได้ง่ายขึ้นผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล และสร้างผลกระทบเชิงบวกที่เศรษฐกิจธุรกิจการแบ่งปันมีต่อเศรษฐกิจโลก (PriceWaterhouseCoopers, 2015)

มูลค่าของตลาดธุรกิจการแบ่งปันทั่วโลกยังมีแนวโน้มเติบโตถึง 10.7 ล้านล้านบาทภายในปี 2025 จากปี 2014 ที่มีมูลค่าเท่ากับ 480,000 ล้านบาท (ลงทุนแมน, 2562) ทั้งนี้ลักษณะของการดำเนินการธุรกิจการแบ่งปัน นอกจากจะช่วยลดต้นทุนของการดำเนินธุรกิจแล้วยังช่วยสร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) การให้บริการผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล ทำให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดระดับโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจในยุคดิจิทัล (Sundararajan, 2016)

อย่างไรก็ตามธุรกิจการแบ่งปันกลับก่อให้เกิดปัญหาหลายประการทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค อาทิ ปัญหาในระดับจุลภาค เกิดการขาดความรับผิดชอบของผู้ให้บริการต่อผู้บริโภค ซึ่งส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและคุณภาพการให้บริการ เนื่องจากผู้ประกอบการบางรายหลีกเลี่ยงการควบคุมและการกำกับจากภาครัฐ ทำให้เกิดความเสี่ยงในการบริโภค

(สุมาพร มานะสันต์, 2562) เป็นต้น ส่วนปัญหาในระดับมหภาค พบว่า ธุรกิจประเภทนี้สร้างความท้าทายต่อระบบเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยเฉพาะในด้านการเก็บภาษี เนื่องจากผู้ให้บริการบางรายไม่ได้ดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ส่งผลให้ภาครัฐขาดรายได้จากภาษี อันสมควรนำมาพัฒนาบริการสาธารณะในพื้นที่ ยิ่งไปกว่านั้นยังก่อให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้ประกอบการที่อยู่ในระบบตามกฎหมาย (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2562; Cohen & Sundararajan, 2015) จะเห็นได้ว่า แพลตฟอร์มการแบ่งปันที่พักที่ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมาย ทำให้ผู้ประกอบการเหล่านี้มีต้นทุนในการดำเนินธุรกิจต่ำกว่าโรงแรมหรือที่พักที่ขออนุญาตถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งถือเป็นข้อได้เปรียบเชิงกลยุทธ์ ส่งผลให้เกิดการแทรกแซงตลาดแรงงาน และบั่นทอนความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการที่อยู่ในระบบตามกฎหมายอย่างถูกต้อง (สุมาพร มานะสันต์, 2562) การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องอาศัยการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความสมดุลในการแข่งขันทางการตลาด รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภคและรักษาผลประโยชน์ของเศรษฐกิจโดยรวม ซึ่งหลายประเทศได้นำกฎหมายมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำกับธุรกิจการแบ่งปัน โดยมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมความเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการรายเดิมและผู้เล่นรายใหม่ในตลาด รวมถึงการสร้างการแข่งขันให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

การใช้กฎหมายจึงเป็นแนวทางสำคัญในการสร้างมาตรฐานและความเป็นธรรมระหว่างภาคธุรกิจ พร้อมทั้งรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ในขณะเดียวกันควรมีการพัฒนาโลกที่สนับสนุนผู้ประกอบการท้องถิ่นให้สามารถปรับตัวและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการดำเนินธุรกิจ เพื่อไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างผู้ประกอบการรายเล็กกับแพลตฟอร์มขนาดใหญ่ที่มีทรัพยากรเหนือกว่า การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์สำคัญที่จะศึกษาสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นและเสนอแนะแนวทางการพัฒนากฎหมายเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการที่พักรูปแบบธุรกิจการแบ่งปัน (Sharing economy) สำหรับนักท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนากฎหมายที่มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ในการนำไปใช้ของผู้เกี่ยวข้องทั้งภาคเอกชน และหน่วยงานทางวิชาการ ที่จะใช้ในการสนับสนุนให้ความรู้และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการที่พักของประเทศไทยต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการอุตสาหกรรมที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันกับการประกอบการรูปแบบธุรกิจการแบ่งปัน (Sharing economy)

2. เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงกฎหมายเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการที่พักรูปแบบธุรกิจการแบ่งปัน (Sharing economy) สำหรับนักท่องเที่ยวในประเทศไทย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีปรากฏการณ์นิยม (Phenomenology) (สุภาภรณ์ ประสงค์ทัน, 2563) ด้วยการศึกษเอกสารขั้นทุติยภูมิ

1. ขอบเขตเนื้อหาการวิจัย: งานวิจัยและกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. กลุ่มตัวอย่างการวิจัย: ผู้แทนสมาคม กลุ่มผู้ประกอบการ ตัวแทนผู้ประกอบการในพื้นที่ ผู้ใช้บริการในพื้นที่และผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย จำนวน 69 ท่าน
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล: การประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดชลบุรี
4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล: รวบรวม และจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นวัตถุประสงค์และใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. สรุปผลการวิจัย

การศึกษครั้งนี้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากฎหมายการประกอบการอุตสาหกรรมที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวในการเสริมสร้างความสามารถการแข่งขัน

1.1 ประเด็นปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการรูปแบบธุรกิจการแบ่งปัน ปัญหาหลักด้านกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการที่พักในรูปแบบธุรกิจการแบ่งปันในประเทศไทย แบ่งออกเป็นสองประเด็นสำคัญ

ประเด็นที่หนึ่ง ความขัดแย้งระหว่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การให้บริการที่พักระยะสั้น ในรูปแบบธุรกิจการแบ่งปัน ไม่ว่าจะเป็นพูลวิลล่าหรือห้องพักในคอนโดมิเนียม ต้องได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 (พระราชบัญญัติโรงแรม, 2547) อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการจำนวนมากไม่สามารถขอใบอนุญาตได้ เนื่องจากที่ตั้งของที่พักขัดกับ พระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. 2562 (พระราชบัญญัติผังเมือง, 2562) หรือโครงสร้างอาคารไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร, 2522)

ประเด็นที่สอง บทลงโทษที่รุนแรงสำหรับผู้ฝ่าฝืน ดังที่ปรากฏในคำพิพากษาศาล จังหวัดหัวหิน คดีดำเลขที่ 50/2561 คดีแดงเลขที่ 59/2561 ที่ลงโทษเจ้าของห้องพักใน คอนโดมิเนียมที่ให้บริการที่พักระยะสั้นโดยไม่ได้รับอนุญาต การฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ พร้อมโทษปรับรายวันไม่เกินวันละ 10,000 บาท

ผลกระทบของปัญหาทางกฎหมายเหล่านี้ทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมรายใหม่ไม่สามารถเข้าสู่ตลาดได้อย่างถูกกฎหมาย ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการ พัฒนาศักยภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมที่พักในรูปแบบธุรกิจการแบ่งปันของประเทศไทย

1.2 ประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจจากปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ ประกอบธุรกิจการแบ่งปันในรูปแบบที่พักระยะสั้น

การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่พักระยะสั้นในปัจจุบันก่อให้เกิด ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่สำคัญใน 3 ประการ

ประการที่หนึ่ง ในมิติผู้ประกอบการ พบว่า เกิดความไม่เท่าเทียมในการแข่งขัน ระหว่างผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตถูกต้องตามกฎหมายกับผู้ให้บริการที่พักระยะสั้นแบบ ไม่มีใบอนุญาต โดยเฉพาะในด้านภาระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (พระราชกฤษฎีกากำหนด อัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง, 2564) ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตต้องเสียภาษีในอัตรา การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ที่ร้อยละ 0.3-0.7 ตามมูลค่าทรัพย์สิน ในขณะที่เจ้าของที่พักอาศัยที่มีชื่อในทะเบียนบ้านแต่นำมาให้บริการระยะสั้นเสียภาษีเพียงร้อยละ 0-0.10 ในฐานะที่พักอาศัย

ประการที่สอง มิติภาครัฐ เกิดการสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีที่ไม่มี ประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้ให้บริการที่พักระยะสั้นจำนวนมากดำเนินการโดยไม่มีใบอนุญาตและ หลีกเลี่ยงการเสียภาษีในอัตราที่ควรจะเป็น ส่งผลให้รัฐขาดรายได้ที่ควรนำไปพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานและบริการสาธารณะ

ประการที่สาม มิติผู้บริโภค เกิดความเสี่ยงด้านความปลอดภัยและการคุ้มครองผู้บริโภค เนื่องจากที่พักที่ไม่ได้รับใบอนุญาตไม่ผ่านการตรวจสอบมาตรฐานความปลอดภัยตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้ผู้เข้าพักอาจไม่ได้รับความคุ้มครองอย่างเพียงพอในกรณีที่เกิดปัญหาหรือความเสียหาย

ประเด็นเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของตลาดที่พักในรูปแบบเศรษฐกิจแบ่งปัน เพื่อสร้างระบบนิเวศทางธุรกิจที่เป็นธรรมและยั่งยืนสำหรับทุกฝ่าย

1.3 ประเด็นขั้นตอนการขออนุญาตประกอบการอุตสาหกรรมที่พักระยะสั้นสำหรับนักท่องเที่ยว

การขออนุญาตประกอบกิจการที่พักระยะสั้นในประเทศไทยมีความท้าทายหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกระบวนการและความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ โดยสามารถวิเคราะห์ประเด็นสำคัญได้ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ความซับซ้อนของระบบใบอนุญาต ระบบการขออนุญาตแบ่งออกเป็นสองประเภทหลัก ได้แก่ ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 และหนังสือใบรับแจ้งสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรม โดยแต่ละประเภทมีข้อกำหนดและหน่วยงานรับผิดชอบที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้ประกอบการต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจและดำเนินการตามขั้นตอนที่ซับซ้อน

ประเด็นที่สอง ปัญหาด้านการบริหารจัดการกระบวนการ การดำเนินการขออนุญาตประสบปัญหาหลายประการ เช่น การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเตรียมเอกสารที่จำกัด ระยะเวลาการพิจารณาที่ยาวนานกว่าที่กำหนดไว้ และการหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยในทางปฏิบัติ ผู้ประกอบการบางรายต้องใช้เวลาถึงสองปีในการขอใบอนุญาต

ประเด็นที่สาม ความไม่ชัดเจนของข้อกำหนดทางกฎหมาย กรณีการขอหนังสือใบรับแจ้งสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรมยังมีประเด็นที่ขาดความชัดเจน โดยเฉพาะในเรื่องจำนวนสถานที่ที่สามารถขออนุญาตต่อรายและข้อกำหนดเกี่ยวกับการพักของเจ้าของกิจการ แม้ว่าจะมีการอ้างอิงถึงมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยที่กำหนดให้เจ้าของต้องพักอาศัยร่วมกับนักท่องเที่ยว แต่การบังคับใช้ในทางปฏิบัติยังคงมีความคลุมเครือ

ประเด็นที่สี่ ความไม่สอดคล้องในการใช้ดุลพินิจ การขาดมาตรฐานที่ชัดเจนในการพิจารณาอนุญาตส่งผลให้เจ้าหน้าที่แต่ละพื้นที่ใช้ดุลพินิจที่แตกต่างกัน ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมในการพิจารณาและความล่าช้าในกระบวนการออกใบอนุญาต ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ

ประเด็นเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับปรุงกระบวนการขออนุญาตให้มีความกระชับ ชัดเจน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่พัฒนาระยะสั้นอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

1.4 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากความล่าช้าในกระบวนการขออนุญาตผู้ประกอบการที่พักระยะสั้นสำหรับนักท่องเที่ยว

ความล่าช้าในกระบวนการขออนุญาตประกอบกิจการที่พักระยะสั้นได้ก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจที่สำคัญต่อระบบนิเวศของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย โดยสามารถวิเคราะห์ผลกระทบในสามประเด็นหลัก ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง มิติการเกิดตลาดที่พักนอกระบบขนาดใหญ่ สถานการณ์ปัจจุบันแสดงให้เห็นถึงช่องว่างที่มีนัยสำคัญระหว่างจำนวนที่พักระยะสั้นที่มีอยู่จริงกับจำนวนที่ได้รับอนุญาตอย่างถูกต้อง โดยจากจำนวนที่พักระยะสั้นทั่วประเทศประมาณ 60,000 แห่ง มีเพียงครึ่งหนึ่งหรือประมาณ 30,000 แห่งที่ได้รับการจดทะเบียนอย่างถูกต้อง สะท้อนให้เห็นถึงขนาดของตลาดนอกระบบที่เกิดขึ้นจากความล่าช้าของกระบวนการขออนุญาต

ประเด็นที่สอง มิติการสูญเสียความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการที่ถูกกฎหมาย ผู้ประกอบการที่เลือกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายต้องเผชิญกับความเสียเปรียบในการแข่งขันสองประการ ประการแรก คือ การสูญเสียโอกาสทางธุรกิจจากระยะเวลาที่ต้องใช้ในการรวบรวมเอกสารและรอการพิจารณาออกใบอนุญาต ในขณะที่ผู้ประกอบการที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายสามารถเริ่มดำเนินธุรกิจได้ทันที ประการที่สอง คือ การแบกรับต้นทุนการประกอบธุรกิจที่สูงกว่า อันเป็นผลมาจากการปฏิบัติตามข้อกำหนดและมาตรฐานต่างๆ ที่กฎหมายกำหนด

ประเด็นที่สาม มิติการบิดเบือนของกลไกตลาด ความแตกต่างของต้นทุนและระยะเวลาในการเริ่มต้นธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมายได้สร้างการบิดเบือนในกลไกตลาด ส่งผลให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมและไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งใน

ระยะยาวอาจส่งผลเสียต่อคุณภาพการให้บริการและภาพลักษณ์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยโดยรวม

ผลกระทบเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการขออนุญาตเพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบมากขึ้น และสร้างสภาพแวดล้อมการแข่งขันที่เป็นธรรมในอุตสาหกรรมที่พักระยะสั้น

1.5 การดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐในการกำกับดูแลการประกอบการที่พักระยะสั้นสำหรับนักท่องเที่ยว

โครงสร้างการกำกับดูแลการประกอบการที่พักระยะสั้นในปัจจุบันมีความไม่สอดคล้องกับบริบทของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสมัยใหม่ (พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม, 2545) โดยสามารถวิเคราะห์ประเด็นสำคัญได้ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง มิติความไม่สมดุลในการกำกับดูแล การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในปัจจุบันมุ่งเน้นด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยเป็นหลัก โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีอำนาจในการตรวจสอบและควบคุมการดำเนินงานเพื่อป้องกันการกระทำผิดกฎหมายและการขัดต่อศีลธรรมอันดี อย่างไรก็ตาม มิติด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวและการส่งเสริมผู้ประกอบการยังไม่ได้ได้รับความสำคัญเท่าที่ควร

ประเด็นที่สอง มิติความแตกต่างในโครงสร้างการพิจารณา การพิจารณาออกใบอนุญาตในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยในกรุงเทพมหานครมีผู้แทนจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณา แต่ในต่างจังหวัดไม่มีตัวแทนด้านการท่องเที่ยวร่วมพิจารณา ส่งผลให้การตัดสินใจอาจไม่สะท้อนความต้องการและแนวโน้มของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างครบถ้วน

ประเด็นที่สาม มิติการขาดความยืดหยุ่นต่อนวัตกรรมการท่องเที่ยว กรอบกฎหมายและการกำกับดูแลในปัจจุบันไม่สามารถรองรับรูปแบบที่พักสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เช่น ที่พักในรถยนต์ หรือเต็นท์ติดแอร์ ทำให้ผู้ประกอบการที่ต้องการนำเสนอบริการรูปแบบใหม่ไม่สามารถเข้าสู่ระบบได้อย่างถูกต้อง

สถานการณ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับปรุงโครงสร้างการกำกับดูแลให้มีความสมดุลมากขึ้น โดยควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการรักษาความสงบเรียบร้อย และปรับปรุงกรอบกฎหมายให้มีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะรองรับนวัตกรรมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

1.6 ประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจอันเกิดจากการไม่ขออนุญาตประกอบการ อุตสาหกรรมที่พักระยะสั้นสำหรับนักท่องเที่ยว

การประกอบกิจการที่พักระยะสั้นโดยไม่ได้รับอนุญาตในประเทศไทยก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจที่สำคัญต่อภาคการท่องเที่ยว โดยสามารถวิเคราะห์ผลกระทบในสามประเด็นหลัก ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง มิติการขาดมาตรฐานการกำกับดูแลคุณภาพบริการ แม้ปัจจุบันจะมีการให้บริการจองที่พักผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ชั้นนำอย่าง Airbnb และ Agoda แต่ระบบการจองเหล่านี้ไม่มีกลไกในการตรวจสอบสถานะใบอนุญาตของที่พัก ส่งผลให้ผู้ใช้บริการไม่สามารถทราบได้ว่า ที่พักนั้นได้รับการรับรองตามมาตรฐานความปลอดภัยและสุขอนามัยหรือไม่ การขาดการกำกับดูแลนี้ยังส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐไม่สามารถเข้าตรวจสอบและควบคุมคุณภาพการให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่สอง มิติความเสี่ยงต่อความปลอดภัยและการคุ้มครองผู้บริโภค การดำเนินกิจการโดยไม่ได้รับอนุญาตทำให้ไม่มีการตรวจสอบสภาพห้องพัก ความปลอดภัยของโครงสร้างอาคาร และมาตรฐานด้านสาธารณสุข นอกจากนี้ยังพบปัญหาการโฆษณาที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง ซึ่งสร้างความเสียหายโดยตรงต่อผู้บริการ และขาดกลไกการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่สาม มิติผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทย การให้บริการที่ไม่ได้มาตรฐานและการหลอกลวงผู้บริโภคส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทยในภาพรวม เมื่อนักท่องเที่ยวประสบปัญหาจากการใช้บริการที่พักที่ไม่ได้รับอนุญาต ความเชื่อมั่นต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยย่อมลดลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบระยะยาวต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

สถานการณ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะการสร้างความร่วมมือกับแพลตฟอร์มออนไลน์ในการตรวจสอบสถานะใบอนุญาตของที่พัก และการพัฒนาระบบการคุ้มครองผู้บริโภคที่เหมาะสมกับรูปแบบการท่องเที่ยวสมัยใหม่

5. อภิปรายผลการวิจัย

มิติโครงสร้างกฎหมายและการกำกับดูแล ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างกฎหมายปัจจุบันไม่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบธุรกิจที่ทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Botsman & Rogers (2010) ที่เน้นความสำคัญของการปรับปรุงกฎหมายให้รองรับเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะความซับซ้อนของระบบใบอนุญาตที่แบ่งแยกระหว่างโรงแรมและที่พักที่ไม่ใช่โรงแรม ซึ่งสร้างอุปสรรคในการเข้าสู่ระบบของผู้ประกอบการรายย่อย

มิติผลกระทบต่อการแข่งขันในตลาด การศึกษานี้พบว่า ความล่าช้าในกระบวนการขออนุญาตและต้นทุนการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่สูง ส่งผลให้เกิดตลาดนอกระบบขนาดใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sundararajan (2016) ที่เสนอให้ลดความเหลื่อมล้ำและส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการรายเดิมและผู้ให้บริการในรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะการปรับโครงสร้างการเก็บภาษีและกระบวนการขออนุญาตให้เกิดความเท่าเทียมและสะดวกมากยิ่งขึ้น

มิติการพัฒนามาตรฐานการกำกับดูแล ผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนหน่วยงานกำกับดูแลจากกระทรวงมหาดไทยไปสู่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณิ สวนอินทร์ (2562) ที่เสนอให้มีการพัฒนากฎหมายให้สามารถรองรับนวัตกรรมและรูปแบบธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงการสร้างมาตรฐานการกำกับดูแลที่เหมาะสมกับบริบทของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในปัจจุบัน

มิติผลกระทบทางเศรษฐกิจ การศึกษานี้ยืนยันว่า ความไม่สอดคล้องของกฎหมายและกระบวนการกำกับดูแลที่ไม่เหมาะสมส่งผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Chomachaei, Gal-Or, Letizia, & Roma (2024) ที่แสดงให้เห็นว่าการกำกับดูแลที่ไม่สอดคล้องกับบริบทของตลาดอาจส่งผลเสียต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจและความเชื่อมั่นในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

6. องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1. การดำเนินการตามกฎหมายของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมที่พัก
สำหรับนักท่องเที่ยวในประเทศไทย

การศึกษานี้ได้สร้างองค์ความรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงระบบระหว่างการพัฒนา
กฎหมายและความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมที่พักในยุคดิจิทัล โดยสะท้อนให้เห็น
ว่าการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการที่พักในรูปแบบธุรกิจการแบ่งปัน
จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการในหลายมิติ การปรับปรุงโครงสร้างกฎหมายต้องคำนึงถึงความ
สมดุลระหว่างการส่งเสริมวัฒนธรรมทางธุรกิจและการรักษามาตรฐานการให้บริการ โดยเฉพาะ
การสร้างกลไกที่เอื้อให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถเข้าสู่ระบบได้อย่างถูกต้องและมี
ประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันก็ต้องคุ้มครองผู้ประกอบการในระบบเดิมให้สามารถแข่งขันได้อย่าง
เป็นธรรม การพัฒนาระบบการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ
ผู้ประกอบการ และแพลตฟอร์มดิจิทัล โดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบและกำกับ
ดูแล เพื่อลดต้นทุนการดำเนินการและเพิ่มความโปร่งใสในระบบ นอกจากนี้ การสร้างความ
เชื่อมั่นในอุตสาหกรรมยังต้องอาศัยการพัฒนามาตรฐานการกำกับดูแลที่ครอบคลุมทั้งด้านความ
ปลอดภัย คุณภาพการให้บริการ และความยั่งยืน โดยการปรับเปลี่ยนบทบาทของหน่วยงาน
กำกับดูแลให้สอดคล้องกับบริบทของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสมัยใหม่ การวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า
การพัฒนาความรู้ที่มีประสิทธิภาพต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและ

พฤติกรรมผู้บริโภค โดยมุ่งเน้นการสร้างระบบนิเวศทางธุรกิจที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมและการแข่งขันที่เป็นธรรม การบูรณาการนโยบาย กฎหมาย และเทคโนโลยีที่ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมสมัยจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในระยะยาว

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายภาครัฐ

1.1 การแก้ไขกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 ข้อ 1 จาก ให้สถานที่พักที่มีจำนวนห้องพักในอาคารเดียวกันหรือหลายอาคารรวมกันไม่เกิน 4 ห้องและมีจำนวนผู้พักรวมกันทั้งหมดไม่เกิน 20 คน ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน อันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริมและได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด ไม่เป็นโรงแรมตาม (3) ของบทนิยามคำว่า “โรงแรม” ในมาตรา 4 ให้เป็น ข้อ 1 ให้สถานที่พักที่มีจำนวนห้องพักในอาคารเดียวกันหรือหลายอาคารรวมกันไม่เกิน 4 ห้องและมีจำนวนผู้พักรวมกันทั้งหมดไม่เกิน 20 คน ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน และได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด ไม่เป็นโรงแรมตาม (3) ของบทนิยามคำว่า “โรงแรม” ในมาตรา 4 โดยตัดคำว่า “อันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริม” ออกไปเพื่อส่งเสริมธุรกิจแบ่งปันที่พักระยะสั้นให้เป็นรายได้หลักของประชาชนผู้ประกอบการสามารถเป็นเจ้าของสถานที่พักได้หลายแห่ง และสถานที่ขออนุญาตผู้ประกอบการไม่จำเป็นต้องอาศัยหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนหลังนั้น รวมทั้งเพิ่มเงื่อนไขการผู้ประกอบการธุรกิจตามข้อ 1 ต้องทำทะเบียนผู้เช่าตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547 มาตรา 35 เพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ และผู้ประกอบการโดยอาจเพิ่มเติมการกำหนดให้ที่พักระยะสั้นต้องมีระบบเตือนภัย การติดตั้งป้ายทางออกฉุกเฉิน และอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยด้วย

1.2 การแก้ไขกฎหมายเพื่อนำที่พักรยะสั้นให้บริการระยะสั้นสำหรับนักท่องเที่ยว

เพื่อให้ดำเนินการที่พักระยะสั้นได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ป้องกันการผูกขาดในอุตสาหกรรมที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวและให้ผู้บริโภคมีทางเลือกที่หลากหลาย สรุปได้ดังนี้

1.2.1 การแก้ไขกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 ให้สามารถนำบ้าน หรือห้องพักที่อยู่ในอาคารชุดมาขึ้นทะเบียนขอหนังสือใบรับแจ้งสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรมได้เหมือนใน ประเทศญี่ปุ่น และ เมืองซานฟรานซิสโก รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกาที่อนุญาตให้บริการเฉพาะช่วงนักท่องเที่ยวเข้ามาจำนวนมากเพื่อทำให้ที่พักระยะสั้นได้เข้ามาสู่ในระบบภาครัฐนำไปสู่การจัดเก็บภาษี และการควบคุม

1.2.2 การแก้ไขกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 เพิ่มสถานที่พักตามพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 หรือพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 สามารถให้บริการที่พักระยะสั้นโดยมีค่าตอบแทนได้ในช่วงเวลาเดือน พฤศจิกายน จนถึง เมษายน ของทุกปีไม่เป็นโรงแรมตาม (3) ของบทนิยามคำว่า “โรงแรม” ในมาตรา 4

1.3 การแก้ไขประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรมเพื่อปรับปรุงขั้นตอนและรูปแบบการขออนุญาตประกอบอุตสาหกรรมที่พักระยะสั้น

ผลจากการประชุมกลุ่มย่อยที่จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดภูเก็ต ผู้ประกอบการเสนอให้มีการขออนุญาตกรอกข้อมูล ยื่นเอกสารและร้องเรียนผ่านทางออนไลน์ได้เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ลดเวลาการเดินทาง ที่สำคัญเป็นหลักฐานในการยื่นชัดเจนเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้ประกอบการที่ขออนุญาต โดยเมื่อผู้ประกอบการกรอกและยื่นเอกสารเข้ามาทางออนไลน์เจ้าหน้าที่จากส่วนกลางจะเป็นผู้ตรวจสอบให้ก็น่าจะเป็นการแก้ไขการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ลงได้ อีกทั้งยังลดปัญหาการทุจริตได้ด้วย

การวิจัยครั้งนี้จึงมีเห็นว่า ควรแก้ไขประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรม จากข้อ 1 ผู้ใดประสงค์จะประกอบธุรกิจโรงแรมให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบ ร.ร. 1 ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดแบบคำขอรับใบอนุญาต คำขอต่ออายุใบอนุญาต คำขอโอน/รับโอนใบอนุญาต คำขอหรือการแจ้งความประสงค์ทั่วไป และใบอนุญาตประกอบ

ธุรกิจโรงแรมตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ต่อนายทะเบียนท้องที่ที่โรงแรมตั้งอยู่พร้อมด้วยเอกสารหลักฐาน เป็น ข้อ 1 ผู้ใดประสงค์จะประกอบธุรกิจโรงแรมให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบ ร.ร. 1 ทำयประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดแบบคำขอรับใบอนุญาต คำขอต่ออายุใบอนุญาต คำขอโอน/รับโอนใบอนุญาต คำขอหรือการแจ้งความประสงค์ทั่วไป และใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เว็บไซต์ โดยตัดคำว่า “ต่อนายทะเบียนท้องที่ที่โรงแรมตั้งอยู่พร้อมด้วยเอกสารหลักฐาน” ออกไปเพื่อแก้ไขปัญหาความล่าช้า ความไม่เข้าใจของเจ้าพนักงานในท้องที่นั้น หรือการใช้ดุลพินิจลงได้

1.4 การแก้ไขพระราชบัญญัติโรงแรมพ.ศ. 2547 เพื่อให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน

การพัฒนาการประกอบการอุตสาหกรรมที่พัก ควรให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ขับเคลื่อนส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประเทศไทย เข้ามามีบทบาทในการออกใบอนุญาต ควบคุม กำกับดูแลการประกอบธุรกิจที่พัก ระยะสั้นและปราบปรามที่พักระยะสั้น ที่ไม่มีใบอนุญาตบนแพลตฟอร์มออนไลน์ เพราะมีความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และมีการประสานงานกับตัวแทนด้านการท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง นอกจากการประชุมกลุ่มย่อยที่จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดภูเก็ต มีความเห็นด้วยกับการแก้ไขหน่วยงานที่กำกับดูแลที่พักระยะสั้นจากกระทรวงมหาดไทยเป็นกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพราะมีความเข้าใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีการประสานงานกับตัวแทนด้านการท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง และสร้างความมั่นใจให้ผู้เข้าใช้บริการได้ ดังนั้นจึงควรแก้ไขพระราชบัญญัติโรงแรมพ.ศ. 2547 จาก มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียน ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นหรือออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ เป็น มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียน ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นหรือออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2564)

เอกสารอ้างอิง

พระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2564 (2564, 13 ธันวาคม).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 138 ตอนที่ 84 ก, หน้า 1.

พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522. (2522, 4 พฤษภาคม). ราชกิจจา

นุเบกษา. เล่มที่ 96 ตอนที่ 71 ฉบับพิเศษ, หน้า 1

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562. (2562, 29 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 136
ตอนที่ 71 ก, หน้า 27.

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522. (2522, 4 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 96
ตอนที่ 80 ฉบับพิเศษ, หน้า 1.

พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545. (2545, 2 ตุลาคม). ราชกิจจา
นุเบกษา. เล่มที่ 119 ตอนที่ 99 ก, หน้า 14.

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547. (2547, 12 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 121
ตอนพิเศษ 70, หน้า 12.

ลงทุนแมน. (2562). Airbnb และ Uber ต้นแบบของ Sharing Economy. สืบค้นจาก
<https://www.longtunman.com/16052>

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2562). *Sharing Economy เศรษฐกิจ
ร่วมใช้ประโยชน์*. ปทุมธานี : สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งชาติ
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

สุพรรณิ สวนอินทร์. (2562). *การพัฒนากฎหมายของประเทศไทยเกี่ยวกับการประกอบกิจการ
เรือสำราญระหว่างประเทศ* (รายงานวิจัย). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุภาพร มานะสันต์. (2562). ความท้าทายในการกำกับ "Sharing Economy". สืบค้นจาก
https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/121226#google_vignette

สุภาภรณ์ ประสงค์ทัน. (2563). *การวิจัยเชิงคุณภาพทางการท่องเที่ยว : แนวคิดและวิธีวิจัย =
Qualitative research in tourism : concepts and methods*. กรุงเทพฯ: โครงการ
เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- Airbnb. (2021). Annual Report Pursuant to Section 13 or 15(d) of The Securities Exchange Act of 1934. Retrieved from https://www.annualreports.com/HostedData/AnnualReportArchive/a/NASDAQ_ABNB_2021.pdf
- Botsman, R., & Rogers, R. (2010). *What's mine is yours: The rise of collaborative consumption*. New York, NY: Harper Business.
- Chomachaei, F., Gal-Or, E., Letizia, P., & Roma, P. (2024). The economic viability of the sharing economy business model and its environmental impact. *European Journal of Operational Research*, 315(3), 1197-1209.
- Cohen, M., & Sundararajan, A. (2015). Self-Regulation and Innovation in the Peer-to-Peer Sharing Economy. *University of Chicago Law Review Dialogue*, 82(1), 116-133.
- PriceWaterhouseCoopers. (2015). Sharing or paring? Growth of the sharing economy. Retrieved from <https://www.pwc.com/hu/en/kiadvanyok/assets/pdf/sharing-economy-en.pdf>
- Sundararajan, A. (2016). *The sharing economy: The end of employment and the rise of crowd-based capitalism*. Cambridge: MIT Press.